

Zitting 1974-1975

12 929

Verlenging en wijziging van de Machtigingswet inschrijving studenten.

Nr. 8

Bijlage 1

Bijlagen bij de memorie van antwoord

Tekst van de Machtigingswet inschrijving studenten, zoals die met inbegrip van de voorstellen in het wetsontwerp 12 929 zou komen te luiden.

Opm. De bij nota van wijzigingen (stuk nr. 9) aangebrachte wijzigingen zijn in deze tekst verwerkt.

Artikel 1

In deze wet wordt verstaan onder:

Onze minister: Onze minister van Onderwijs en Wetenschappen en, voorzover het de landbouwhogeschool betreft, Onze minister van Landbouw en Visserij;

universiteiten en hogescholen: de universiteiten en hogescholen, genoemd in artikel 15 van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs;

student: hij, die aan een der universiteiten of hogescholen is ingeschreven als student overeenkomstig het bepaalde in de Wet op het wetenschappelijk onderwijs;

studierichting: een van de studierichtingen genoemd in het academisch statuut met dien verstande, dat indien van twee of meer studierichtingen het propaedeutisch examen of, bij gebreke daarvan, het kandidaatsexamen gemeenschappelijk is, deze studierichtingen voor de toepassing van deze wet als een studierichting worden beschouwd.

Artikel 2

De naleving van de bij of krachtens deze wet gegeven regelen en richtlijnen is voor zover het de bijzondere universiteiten en hogescholen betreft voorwaarde voor erkenning en bekostiging, waaraan ter waarborging van de deugdelijkheid van het onderwijs moet worden voldaan.

Artikel 2bis

1. Onverminderd het bij of krachtens deze of andere wetten met betrekking tot de inschrijving als student bepaalde alsmede onverminderd het bepaal-

de in het derde lid, kunnen als student voor het eerste cursusjaar van elke studierichting aan een universiteit of hogeschool voor de eerste maal uitsluitend worden ingeschreven zij, die zich daartoe tevoren hebben aangemeld volgens een door Onze minister telkenjare vast te stellen procedureregeling. In die regeling worden in elk geval de tijdstippen vermeld, die bij de procedure in acht moeten worden genomen.

2. Onze minister draagt er zorg voor dat de gegevens betreffende de aanmelding zo spoedig mogelijk ter kennis worden gebracht van de universiteiten en hogescholen, de Academische Raad en de Onderwijsraad.

3. De Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing aanstaande eerstejaarsstudenten, bedoeld in artikel 3bis, derde lid, kan in bijzondere gevallen een later tijdstip van aanmelding toestaan dan krachtens het eerste lid is aangegeven. Zij doet daarvan mededeling aan Onze minister.

Artikel 3

1. Wanneer naar het oordeel van een faculteitsraad of afdelingsraad uit de gegevens betreffende de aanmelding of uit anderen hoofde dan wel uit beide blijkt dat voor het eerste cursusjaar van het eerstvolgende studiejaar de grens van de beschikbare onderwijscapaciteit in een bepaalde studierichting dreigt te worden overschreden, geeft de raad daarvan met redenen omkleed onverwijld kennis aan het college van bestuur. Het college van bestuur legt die kennisgeving te zamen met zijn oordeel onverwijld voor aan de universiteitsraad of hogeschoolraad. Wanneer deze raad met het oordeel van de faculteitsraad of afdelingsraad instemt, doet het college van bestuur daarvan uiterlijk 1 februari mededeling aan de Academische Raad alsmede aan de overige universiteiten en hogescholen waarbij die studierichting eveneens is ingesteld. Het college voegt daarbij een opgave van het aantal studenten, dat ten hoogste bij de aanvang van het eerstvolgende studiejaar voor het eerste cursusjaar van de betrokken studierichting kan worden ingeschreven onder vermelding van de redenen, die tot dit oordeel hebben geleid. Na de ontvangst van de mededeling en de daarbij behorende opgave zendt het college van bestuur van elke der overige universiteiten en hogescholen waarbij die studierichting is ingesteld, gehoord de desbetreffende faculteitsraad of afdelingsraad, onverwijld een overeenkomstige opgave aan de Academische Raad.

2. Indien een faculteitsraad of afdelingsraad geen kennisgeving, als bedoeld in de eerste volzin van het eerste lid, heeft gedaan dan wel heeft medege-deeld daarvoor geen termen aanwezig te achten en indien het college van bestuur niettemin van mening is dat met betrekking tot een of meer studierichtingen wel voorzieningen dienen te worden getroffen, legt het college, gehoord de desbetreffende faculteitsraad of afdelingsraad, zijn met redenen omkleed oordeel voor aan de universiteitsraad of hogeschoolraad. Wanneer deze raad instemt met het oordeel van het college van bestuur, handelt het college van bestuur overeenkomstig het bepaalde in de derde volzin van het eerste lid en is tevens het bepaalde in de daarna volgende volzinnen van dat lid van toepassing.

3. Indien de opgaven hem daartoe aanleiding geven, brengt de Academische Raad aan Onze minister advies uit met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde studierichting over te gaan tot de instelling van een plaatsingscommissie, als bedoeld in artikel 3bis, eerste lid. Een dergelijk advies dient, met redenen omkleed, uiterlijk 1 april te worden toegezonden.

4. Met de toestemming van Onze minister kan een mededeling, als bedoeld in het eerste lid, worden gedaan of een advies, als bedoeld in het derde lid, worden toegezonden op een later tijdstip dan in die leden is bepaald.

Artikel 3bis

1. Indien Onze minister van oordeel is dat een doelmatig gebruik van de onderwijscapaciteit van alle universiteiten en hogescholen met betrekking tot

een bepaalde studierichting zulks vereist, stelt hij uiterlijk 1 juni een commissie in, die belast is met de toewijzing van plaatsen door middel van het verstrekken van plaatsingsbewijzen aan degenen, die zich hebben aangemeld voor de inschrijving als student voor het eerste cursusjaar van die studierichting aan een der universiteiten of hogescholen. Zulk een commissie wordt aangeduid als 'Plaatsings-commissie', onder toevoeging van de benaming van het wetenschapsgebied, waarop de desbetreffende studierichting betrekking heeft. Het besluit tot de instelling van een plaatsingscommissie blijft van kracht gedurende de werkingsduur van deze wet.

2. Wanneer een plaatsingscommissie is ingesteld, wijzen de colleges van bestuur van de universiteiten en hogescholen wie zulks aangaat, elk een lid aan, die als vertegenwoordiger van de universiteit of hogeschool in de commissie zitting heeft, alsmede diens plaatsvervanger. De aanwijzing geschiedt gehoord de desbetreffende faculteitsraad of afdelingsraad, subfaculteitsraad of onderafdelingsraad. De leden kiezen een voorzitter uit hun midden. De plaatsingscommissie draagt zorg dat in haar secretariaat wordt voorzien.

3. Onze minister stelt, de Academische Raad gehoord, een Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing aanstaande eerstejaarsstudenten in, die in elk geval belast is met de organisatie van de aanmelding van de in het eerste lid bedoelde personen en met de coördinatie en begeleiding van de werkzaamheden van de in dat lid bedoelde plaatsingscommissies. Onze minister regelt de samenstelling van deze commissie met dien verstande, dat daarin in elk geval zitting hebben de voorzitters van de plaatsingscommissies.

4. Onze minister kan de commissies, bedoeld in het eerste en derde lid, richtlijnen geven inzake uitvoering van haar werkzaamheden. De Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing aanstaande eerstejaarsstudenten kan met inachtneming van die richtlijnen aan een of meer plaatsingscommissies voorschriften geven voor de uitvoering van haar werkzaamheden.

5. Wanneer een plaatsingscommissie, die is ingesteld voor een studierichting waarvoor geen besluit, als bedoeld in artikel 3ter derde lid, is genomen, niet met algemene stemmen overeenstemming kan bereiken over het aantal plaatsen per universiteit of hogeschool dat als grondslag moet dienen voor de verdeling van het aantal zich aangemeld hebbende personen over de universiteiten en hogescholen wie zulks aangaat, verzoekt zij de Dagelijkse Raad van de Academische Raad terzake van die verdeling een besluit te nemen. Het besluit van de Dagelijkse Raad is bindend.

6. Tegen een door de Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing aanstaande eerstejaarsstudenten dan wel een plaatsingscommissie genomen beslissing kan door de belanghebbende binnen veertien dagen na dagtekening van de beslissing een met redenen omkleed bezwaarschrift worden ingediend bij een commissie, die belast is met de behandeling van bezwaren. De indiening van een bezwaarschrift schort de bij of krachtens deze wet gestelde termijnen, waarbinnen van het plaatsingsbewijs gebruik moet worden gemaakt, niet op. Onze minister stelt deze commissie in, regelt haar samenstelling en voorziet in de benoeming van haar leden. De uitspraak van de commissie is bindend.

7. Onverminderd de bepalingen betreffende de inschrijving als student bij of krachtens de Wet op het wetenschappelijk onderwijs kan de inschrijving als student voor het eerste cursusjaar in studierichtingen, waarvoor door een plaatsingscommissie plaatsingsbewijzen zijn verstrekt, slechts geschieden binnen 30 dagen na de dagtekening van het plaatsingsbewijs en onder overlegging van het desbetreffende plaatsingsbewijs met dien verstande dat, indien het bewijs is gedateerd op of na 1 september, de inschrijving onder overlegging daarvan alsnog kan geschieden tot uiterlijk op 1 oktober. Ingeval de betrokkene hetzij binnen de 30 dagen hetzij op 1 oktober niet aan alle terzake van zijn inschrijving bij of krachtens deze of andere wetten gestelde verplichtingen heeft voldaan, verliest het plaatsingsbewijs zijn geldigheid. In afwijking van het in dit lid bepaalde blijft het plaatsingsbewijs zijn geldigheid behouden, indien op een daartoe strekkend schriftelijk, met rede-

nen omkleed verzoek Onze minister in een bijzonder geval toestaat, dat de inschrijving op grond van dat plaatsingsbewijs alsnog kan geschieden na het verstrijken van de termijn van 30 dagen onderscheidenlijk na 1 oktober.

8. In die gevallen, waarin voor het eerste cursusjaar de inschrijving onder overlegging van een plaatsingsbewijs heeft plaatsgevonden, kan de student voor het tweede en de volgende cursusjaren van de desbetreffende studierichting aan een andere universiteit of hogeschool slechts worden ingeschreven, indien het college van bestuur van die instelling daartoe toestemming heeft verleend.

9. Van besluiten, als bedoeld in het eerste en het derde lid, alsmede van de instelling van een commissie die belast is met de behandeling van bezwaren, als bedoeld in het zesde lid, doet Onze minister mededeling aan de universiteiten en hogescholen, de Academische Raad, de Onderwijsraad en de Staten-Generaal. Hij stelt de Staten-Generaal tevens in kennis van de ingediende voorstellen en adviezen. De besluiten worden openbaar gemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

Artikel 3ter

1. Indien de Academische Raad, gezien de krachtens artikel 3, eerste lid, door een of meer der universiteiten en hogescholen gedane mededelingen, van oordeel is dat de grens van de gezamenlijk beschikbare onderwijscapaciteit voor het eerste cursusjaar in een studierichting van alle universiteiten en hogescholen waarbij die studierichting is ingesteld, dreigt te worden overschreden, brengt hij, onverminderd het bepaalde in artikel 3, derde lid, uiterlijk 1 april aan Onze minister advies uit met betrekking tot die studierichting over te gaan tot de vaststelling van het aantal studenten, dat aan elke der bij die studierichting betrokken universiteiten en hogescholen bij de aanvang van het eerstvolgende studiejaar voor het eerste cursusjaar van die studierichting voor de eerste maal ten hoogste kan worden ingeschreven.

2. Bij een advies, als bedoeld in het voorgaande lid, voegt de Academische Raad:

- a. een uiteenzetting van de wijze, waarop de onderwijscapaciteit in de desbetreffende studierichting is bepaald;
- b. een raming van het aantal dergenen, die naar verwachting bij de aanvang van het eerstvolgende studiejaar wenselijk te worden ingeschreven voor het eerste cursusjaar van die studierichting.

Met toestemming van Onze minister kan een advies op een later tijdstip worden toegezonden dan in dit lid is bepaald.

3. Indien Onze minister, gezien een advies als bedoeld in het eerste lid, van oordeel is dat landelijk de grens van de beschikbare onderwijscapaciteit in een bepaalde studierichting aan de universiteiten en hogescholen wie zulks aangaat, dreigt te worden overschreden, kan hij, de Onderwijsraad gehoord, uiterlijk 1 juni een met redenen omkleed besluit nemen tot de vaststelling van het aantal studenten. Onze minister kan bij een besluit, als bedoeld in de vorige volzin, tevens in zijn overwegingen betrekken de ontwikkeling op de arbeidsmarkt ten aanzien van die maatschappelijke betrekkingen, waarvoor de opleiding in de betrokken studierichting vereist is of dienstig kan zijn. Alvorens Onze minister een besluit neemt, als in dit lid bedoeld, doet hij ten minste dertig dagen daaraan voorafgaande van zijn desbetreffend voornemen mededeling aan de Staten-Generaal.

4. Op bezwaren van een belanghebbende tegen de toepassing van een besluit, als bedoeld in het derde lid, is artikel 3bis, zesde lid, van overeenkomstige toepassing.

5. Op besluiten, genomen krachtens het derde lid, is artikel 3bis, negende lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3quater

1. Met betrekking tot een studierichting, waarvoor in enig jaar een besluit is genomen, als bedoeld in artikel 3bis, eerste lid, of artikel 3ter, derde lid, kan de desbetreffende faculteitsraad of afdelingsraad aan het college van bestuur met redenen omkleed als zijn oordeel te kennen geven dat de onderwijscapaciteit die beschikbaar is voor het tweede en daarop volgende cursusjaar dan wel voor een of meer van die cursusjaren, niet toerekend is voor een onbeperkte inschrijving in een of meer van die jaren. Het college van bestuur legt die kennisgeving te zamen met zijn oordeel overwijd voor aan de universiteitsraad of hogeschoolraad. Wanneer deze raad met het oordeel van de faculteitsraad of afdelingsraad instemt, kan hij besluiten dat de inschrijving voor een of meer van de desbetreffende cursusjaren wordt geweigerd aan hen, die niet van het eerste cursusjaar af voor de deelneming aan het onderwijs en de praktische oefeningen dan wel voor een van beide aan de desbetreffende universiteit of hogeschool in de bedoelde studierichting zijn ingeschreven geweest.
2. Indien een faculteitsraad of afdelingsraad geen kennisgeving, als bedoeld in het eerste lid, heeft gedaan dan wel heeft medegedeeld daarvoor geen termen aanwezig te achten en indien het college van bestuur niettemin van mening is dat wel voorzieningen dienen te worden getroffen, legt het college, gehoord de desbetreffende faculteitsraad of afdelingsraad, zijn met redenen omkleed oordeel voor aan de universiteitsraad of hogeschoolraad. Wanneer deze raad instemt met het oordeel van het college van bestuur, kan hij in dit geval een besluit nemen overeenkomstig het bepaalde in de laatste volzin van het eerste lid.
3. Het eerste en het tweede lid vinden geen toepassing in die gevallen, waarin het betreft de deelneming aan het onderwijs of de praktische oefening in een vak, dat uitsluitend aan de in die leden bedoelde universiteit of hogeschool dan wel aan enkele der universiteiten of hogescholen wordt gegeven of waarin het in een studierichting afgelegde kandidaatsexamen mede als de grondslag dient voor het afleggen van het doctoraal examen in een andere studierichting, die bij de universiteit of hogeschool alwaar het kandidaatsexamen is afgelegd, niet aanwezig is.
4. Op bezwaren van een belanghebbende tegen de toepassing van een besluit, als bedoeld in het eerste of het tweede lid, is artikel 3bis, zesde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3quinquies.

Voor zover het een studierichting betreft, ten aanzien waarvan een besluit is genomen krachtens het bepaalde in onderscheidenlijk de artikelen 3bis, eerste lid, 3ter, derde lid, en 3quater, eerste of tweede lid, hebben zij, die zijn ingeschreven anders dan als student om geheel of gedeeltelijk aan het onderwijs in die studierichting deel te nemen, geen toegang tot de bij dat onderwijs behorende praktische oefeningen, tenzij hun daartoe door het college van bestuur toestemming is verleend.

Artikel 4

Onze minister kan, de Academische Raad en de Onderwijsraad gehoord, richtlijnen geven inzake de bepaling van de beschikbare onderwijscapaciteit alsmede inzake de wijze, waarop in geval van overschrijding van die onderwijscapaciteit de beperking van het aantal inschrijvingen plaatsvindt.

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 5

Voor zover het betreft de toepassing van deze wet bij de inschrijving voor het studiejaar 1972-1973 kan Onze minister besluiten als bedoeld in het eer-

ste lid van artikel 3 nemen op grond van voorstellen en adviezen, die van gelijke aard en strekking zijn als de in het tweede lid van dat artikel bedoelde en die bij hem zijn ingediend gedurende het studiejaar 1971–1972 vóór de inwerkingtreding van deze wet. Onze minister kan die besluiten in afwijking van het bepaalde in het vierde lid van artikel 3 uiterlijk op 20 juli 1972 nemen.

Artikel 6

De Wet van 1 juli 1970, Stb. 348, houdende voorzieningen van tijdelijke aard inzake de regeling van de toelating tot het bijwonen van het onderwijs in de faculteiten der geneeskunde van de universiteiten, vervalt op 31 augustus 1973.

Artikel 7

Deze wet treedt in werking op de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad, waarin zij is geplaatst en vervalt op 31 augustus 1978. Zij kan worden aangehaald als: Machtigingswet inschrijving studenten.

Bijlage 2

Enkele kwantitatieve gevolgen bij verschillende toelatingsstelsels

Op basis van de gegevens over de toelating tot numerus fixus-studierichtingen voor het studiejaar 1974/1975 is hieronder weergegeven wat de kwantitatieve gevolgen zijn of zouden zijn geweest bij toepassing van verschillende toelatingsstelsels.

De volgende vier stelsels zijn in beschouwing genomen:

I. *Gemiddeld eindexamencijfer*

Het volgende kenmerk is voor een vergelijking van de verschillende stelsels relevant:

– de bevoegde gegadigden met het hoogste gemiddelde eindexamencijfer worden toegelaten.

II. *Gemengd stelsel*

Dit stelsel is voor de toelating tot 1974/1975 toegepast. De volgende kenmerken zijn voor een vergelijking van de vier stelsels het meest relevant:

– rechtstreekse toelating voor (onder meer) bevoegde gegadigden met een gemiddeld eindexamencijfer van $7\frac{1}{2}$ of hoger;

– een vergrote inlotingskans van 30 % (een factor 1,3) voor bevoegde gegadigden die voor de tweede maal voor dezelfde studierichting meeloten ('herhalers');

– een gelijke inlotingskans voor de niet rechtstreeks toegelaten bevoegde gegadigden die voor de eerste maal in een studierichting meeloten ('eerste aanmelders').

III. *Gewogen loting*

Dit stelsel is voor het studiejaar 1975/1976 voorgesteld in het schrijven aan de Voorzitter van de vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen van de Tweede Kamer, kenmerk DGWO/OWWO/AS/255. 747, d.d. 18 november 1974 en heeft als meest relevante kenmerken: het aantal plaatsen per 100 bevoegde gegadigden per categorie is voor de categorie

- met gemiddeld eindexamencijfer 8 of hoger $1,5 \times a$
- met gemiddeld eindexamencijfer 7 of hoger, doch lager dan 8 $1,25 \times a$
- met gemiddeld eindexamencijfer lager dan 7 a

waarbij a afgeleid wordt uit de verhouding tussen het aantal beschikbare plaatsen (verminderd met de rechtstreeks toegewezen plaatsen) en het aantal bevoegde gegadigden (verminderd met de rechtstreeks toegelaten gegadigden).

IV. *Integrale loting*

Dit stelsel is voorgesteld in de memorie van toelichting van het wetsontwerp 12 929. Het relevante kenmerk is:

– alle bevoegde gegadigden hebben een gelijke kans op toelating.

In tabel 1 (zie volgende pagina) wordt een overzicht gegeven van de toelating tot numerus fixus-studierichtingen zoals die heeft plaatsgevonden voor het studiejaar 1974/1975.

Bij het vergelijken van de verschillende stelsels zijn de gegadigden, die wél rechtstreeks maar niet wegens $7\frac{1}{2}$ of hoger zijn toegelaten, niet in beschouwing genomen.

Het grootste deel van deze categorie bestaat uit gegadigden die hun militaire dienstplicht hebben vervuld. Bij de toelating tot het studiejaar 1975/1976 zal, naar mag worden aangenomen, het grootste deel van de gegadigden die dan hun militaire dienstplicht hebben vervuld, in 1973 of eerder hun diploma hebben behaald en derhalve rechtstreeks worden geplaatst.

Bij het vergelijken van de toelatingsstelsels zal dus worden uitgegaan van de categorieën, die in tabel 1 opgenomen zijn in de kolommen (4), (5), (6), (8) en (9).

Tabel 1. Overzicht van de toelating tot de numerus fixus-studierichtingen voor het studiejaar 1974/1975

Studierichting	Totaal a) aantal be- voegde ge- gadigden	fixusgetal	rechtstreeks toegela- ten b)	waarvan wegens gem. cijfer van 7½ of hoger	Ingeloot		totaal	Uitgeloot a)		totaal
					'eerste- aanmelders'	'herhalers'		'eerste- aanmelders'	'herhalers'	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Geneeskunde	3652	1690	730	425	699	261	960	1571	391	1962
Tandheelkunde	532	448	165	43	276	7 c)	283	84	— c)	84
Diergeneeskunde	308	150	63	28	71	16	87	139	19	158
Farmacie	202 d)	211						—	—	—
Biologie	803 d)	830						—	—	—
Lich. opvoeding	e)	40	.	.	.	.	.	.	.	.
Nederlands	590 d)	620						—	—	—
Soc. geografie	479 d)	529						—	—	—
Geschiedenis	906	531	270	210	261	—	261	375	—	375
Engels	474	389	118	98	271	—	271	85	—	85
Totaal f)	7946	5398						2254	410	2664

Noten:

a) bij benadering; het al of niet voldoen aan de gestelde toelatingseisen kon niet voor alle uitgeloten worden vastgesteld;

b) bestaande uit: gegadigden met cijfer 7½ of hoger, militaire dienstplicht vervuld, contractanten en bursalen, 'harde gevallen' (3%-regeling), effectief geworden schaduwplaatsen 1973/1974;

c) het aantal 'herhalers' was kleiner dan 10% van het aantal plaatsen; alle 'herhalers' zijn geplaatst;

d) inclusief een aantal gegadigden, dat zich te laat voor deze studierichting had aangemeld en een aantal dat deze studierichting als tweede voorkeur had opgegeven;

e) Selectie geschiedde door de interfaculteit der lichamelijke opvoeding van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Aantal aanmeldingen per 7 juni 1974: 92; verdere gegevens zijn niet direkt beschikbaar;

f) exclusief lichamelijke opvoeding.

Voor studierichtingen waar de numerus fixus niet geheel is opgevuld had zich per 7 juni 1974 een aantal gegadigden aangemeld dat groter was dan het fixusgetal. Door terugtrekkingen wegens niet-slagen, e.d. is uiteindelijk de numerus fixus niet geheel opgevuld.

Zoals uit tabel 1 blijkt was voor de studierichtingen geneeskunde, tandheelkunde, diergeneeskunde, geschiedenis en engels het aantal gegadigden, dat tijdig deze studierichting als eerste voorkeur had opgegeven, groter dan het aantal beschikbare plaatsen. De verschillende toelatingsstelsels zijn voor deze studierichtingen vergeleken. Met het oog op stelsels I en III is een schatting gemaakt van de verdeling van de cijfers van de gegadigden over de groepen '8 of hoger', '7 of hoger doch lager dan 8' en 'lager dan 7'. Op grond van een steekproef uit de gegadigden voor geneeskunde is hiervan een schatting gemaakt. Voor de overige studierichtingen is een gelijksoortige verdeling aangenomen, rekening houdend met het bekende percentage met een gemiddeld cijfer van 7½ of hoger.

De inlotingskansen per groep blijken overigens tamelijk ongevoelig voor wijzigingen in de verdeling over de groepen.

Een en ander leidt tot de volgende resultaten.

I. Gemiddeld eindexamencijfer

Toepassing van dit stelsel zou geleid hebben tot uitkomsten die in tabel 2 zijn weergegeven.

Tabel 2. Toepassing van I. Gemiddeld eindexamencijfer

Studierichting	Categorie	Aantal bevoegde gegadigden	Geplaatst	Inlotingskans
Geneeskunde	7 of hoger lager dan 7	946 2401	946 439 g)	1.00 .18 g)
	Totaal a)	3347	1385	.41 f)
Tandheelkunde	7 of hoger lager dan 7	94 316	94 232 g)	1.00 .73 g)
	Totaal b)	410	326	.80 f)
Diergeneeskunde	7 of hoger lager dan 7	63 210	63 52 g)	1.00 .25 g)
	Totaal c)	273	115	.42 f)
Geschiedenis	7 of hoger lager dan 7	363 483	363 108 g)	1.00 .22 g)
	Totaal d)	846	471	.56 f)
Engels	7 of hoger lager dan 7	176 278	176 193 g)	1.00 .69 g)
	Totaal e)	454	369	.81 f)

Farmacie, Biologie, Nederlands, Sociale geografie: allen geplaatst.

- a) exclusief 305 militaire dienstplichtigen, contractanten, bursalen, 'harde gevallen' en effectief geworden schaduwplaatsen 1973/1974
- b) exclusief 122 militaire dienstplichtigen, contractanten, bursalen, 'harde gevallen' en effectief geworden schaduwplaatsen 1973/1974
- c) exclusief 35 militaire dienstplichtigen, contractanten, bursalen, 'harde gevallen' en effectief geworden schaduwplaatsen 1973/1974
- d) exclusief 60 militaire dienstplichtigen, contractanten, bursalen, 'harde gevallen' en effectief geworden schaduwplaatsen 1973/1974
- e) exclusief 20 militaire dienstplichtigen, contractanten, bursalen, 'harde gevallen' en effectief geworden schaduwplaatsen 1973/1974
- f) gemiddelde inlotingskansen' militaire dienstplichtigen, contractanten, bursalen, 'harde gevallen' en effectief geworden schaduwplaatsen 1973/1974
- g) gemiddeld voor deze groep; de gegadigden met de hoogste gemiddelde cijfers zijn geplaatst.

II. Gemengd stelsel

De kwantitatieve gevolgen van het toepassen van dit stelsel zijn reeds weergegeven in tabel 1. Enigszins anders geordend, met het oog op de vergelijkbaarheid, is tabel 3 het resultaat.

Tabel 3. Toepassing van II. Gemengd stelsel

Studierichting	Categorie	Aantal bevoegde gegadigden	Geplaatst	Inlotingskans
Geneeskunde	7½ of hoger	425	425	1.00
	'eerste aanmelders'	2270	699	.31
	'herhalers'	652	261	.40
	Totaal a)	3347	1385	.41 f)
Tandheelkunde	7½ of hoger	43	43	1.00
	'eerste aanmelders'	360	276	.77
	'herhalers'	7	7	1.00
	Totaal b)	410	326	.80 f)
Diergeneeskunde	7½ of hoger	28	28	1.00
	'eerste aanmelders'	210	71	.34
	'herhalers'	35	16	.46
	Totaal c)	273	115	.42 f)
Geschiedenis	7½ of hoger	210	210	1.00
	'eerste aanmelders'	636	261	.41
	Totaal d)	846	471	.56 f)
Engels	7½ of hoger	98	98	1.00
	'eerste aanmelders'	356	271	.76
	Totaal e)	454	369	.81 f)

Farmacie, Biologie, Nederlands, Sociale geografie: allen geplaatst.

¹ a) tot en met f): zie noten bij tabel 2.

III. Gewogen loting

Toepassing van dit stelsel zou geleid hebben tot uitkomsten die in tabel 4 zijn weergegeven.

Tabel 4. Toepassing van III. Gewogen loting

Studierichting	Categorie	Aantal bevoegde gegadigden	Geplaatst	Inlotingskans
Geneeskunde	8 of hoger	179	102	.57
	7 of hoger, doch lager dan 8	767	366	.48
	lager dan 7	2401	917	.38
	Totaal a)	3347	1385	.41 f)
Tandheelkunde	8 of hoger	16	16	1.00
	7 of hoger, doch lager dan 8	78	73	.94
	lager dan 7	316	237	.75
	Totaal b)	410	326	.80 f)
Diergeneeskunde	8 of hoger	11	7	.59
	7½ of hoger, doch lager dan 8	52	26	.49
	lager dan 7	210	82	.39
	Totaal c)	273	115	.42 f)
Geschiedenis	8 of hoger	101	74	.73
	7½ of hoger, doch lager dan 8	262	160	.61
	lager dan 7	483	237	.49
	Totaal d)	846	471	.56 f)
Engels	8 of hoger	45	45	1.00
	7½ of hoger, doch lager dan 8	131	120	.92
	lager dan 7	278	204	.73
	Totaal e)	454	369	.81 f)

Farmacie, Biologie, Nederlands, Sociale geografie: allen geplaatst.

† a) tot en met f): zie noten bij tabel 2.

IV. Integrale loting

Toepassing van het stelsel van integrale loting zou als uitkomst de cijfers opgeleverd hebben die in de tabellen 2, 3 en 4 vermeld zijn in de rij totaal. In tabel 5 zijn deze cijfers nog eens samengevat.

Tabel 5. Toepassing van IV. Integrale loting

Studierichting	Aantal bevoegde gegadigden	Geplaatst	Inlotingskans
Geneeskunde a)	3347	1385	.41
Tandheelkunde b)	410	326	.80
Diergeneeskunde c)	273	115	.42
Geschiedenis d)	846	471	.56
Engels e)	454	369	.81
Farmacie f)	202	202	1.00
Biologie f)	803	803	1.00
Nederlands f)	590	590	1.00
Soc. geografie f)	479	479	1.00

a) tot en met e): zie noten bij tabel 2.

f): inclusief een aantal gegadigden dat zich te laat had aangemeld en een aantal dat deze studierichting als tweede voorkeur had opgegeven.

In de navolgende tabellen 6 t/m 10 zijn de verschillende toelatingsstelsels vergeleken per studierichting.

Daarbij is aangenomen dat de verdeling van de gemiddelde eindexamen-cijfers van 'herhalers' over de groepen '7 of hoger doch lager dan $7\frac{1}{2}$ ' en 'lager dan 7' gelijk is aan de cijferverdeling van 'eerste-aanmelders' over deze groepen.

Er wordt gebruik gemaakt van de volgende notatie:

E = 'eerste-aanmelder' met gemiddeld cijfer ...

H = 'herhaler' met gemiddeld cijfer ...

Bijvoorbeeld: $7\frac{1}{2} \leq E < 8$ betekent: de groep 'eerste-aanmelders' met een gemiddeld cijfer van $7\frac{1}{2}$ of hoger doch lager dan 8.

Tabel 6. Geneeskunde

Categorie	Aantal gegadigden	Geplaatst bij toepassing van stelsel ...				Inlotingskans bij toepassing van stelsel ...			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
$E \geq 8$	179	179	179	102	74	1.00	1.00	.57	.41
$7\frac{1}{2} \leq E < 8$	246	246	246	117	102	1.00	1.00	.48	.41
$7 \leq E < 7\frac{1}{2}$	405	405	125	194	167	1.00	.31	.48	.41
$E < 7$	1865	341 g)	574	712	772	.18 g)	.31	.38	.41
$7 \leq H < 7\frac{1}{2}$	116	116	46	55	48	1.00	.40	.48	.41
$H < 7$	536	98 g)	215	205	222	.18 g)	.40	.38	.41
Totaal a)	3347	1385	1385	1385	1385				

a) en g): zie noten bij tabel 2

Tabel 7. Tandheelkunde

Categorie	Aantal gegadigden	Geplaatst bij toepassing van stelsel . . .				Inlotingskans bij toepassing van stelsel . . .			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
$E \geq 8$	16	16	16	16	13	1.00	1.00	1.00	.80
$7\frac{1}{2} \leq E < 8$	27	27	27	25	21	1.00	1.00	.94	.80
$7 \leq E < 7\frac{1}{2}$	50	50	38	47	40	1.00	.77	.94	.80
$E < 7$	310	228 g)	238	233	246	.73 g)	.77	.75	.80
$7 \leq H < 7\frac{1}{2}$	1	1	1	1	1	1.00	1.00	.94	.80
$H < 7$	6	4 g)	6	4	5	.73 g)	1.00	.75	.80
Totaal b)	410	326	326	326	326				

b) en g): zie noten bij tabel 2.

Tabel 8. Diergeneeskunde

Categorie	Aantal gegadigden	Geplaatst bij toepassing van stelsel . . .				Inlotingskans bij toepassing van stelsel . . .			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
$E \geq 8$	11	11	11	7	5	1.00	1.00	.59	.42
$7\frac{1}{2} \leq E < 8$	17	17	17	8	7	1.00	1.00	.49	.42
$7 \leq E < 7\frac{1}{2}$	30	30	10	15	13	1.00	.34	.49	.42
$E < 7$	180	45 g)	61	70	75	.25 g)	.34	.39	.42
$7 \leq H < 7\frac{1}{2}$	5	5	2	3	2	1.00	.46	.49	.42
$H < 7$	30	7 g)	14	12	13	.25 g)	.46	.39	.42
Totaal c)	273	115	115	115	115				

c) en g): zie noten bij tabel 2.

Tabel 9. Geschiedenis

Categorie	Aantal gegadigden	Geplaatst bij toepassing van stelsel . . .				Inlotingskans bij toepassing van stelsel . . .			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
$E \geq 8$	101	101	101	74	56	1.00	1.00	.73	.56
$7\frac{1}{2} \leq E < 8$	109	109	109	67	61	1.00	1.00	.61	.56
$7 \leq E < 7\frac{1}{2}$	153	153	63	93	85	1.00	.41	.61	.56
$E < 7$	483	108 g)	198	237	269	.22 g)	.41	.49	.56
Totaal d)	846	471	471	471	471				

d) en g): zie noten bij tabel 2.

Tabel 10. Engels

Categorie	Aantal gegadigden	Geplaatst bij toepassing van stelsel . . .				Inlotingskans bij toepassing van stelsel . . .			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
$E \geq 8$	45	45	45	45	37	1.00	1.00	1.00	.81
$7\frac{1}{2} \leq E < 8$	53	53	53	49	43	1.00	1.00	.92	.81
$7 \leq E < 7\frac{1}{2}$	78	78	59	71	63	1.00	.76	.92	.81
$E < 7$	278	193 g)	212	204	226	.69 g)	.76	.73	.81
Totaal e)	454	369	369	369	369				

e) en g): zie noten bij tabel 2.

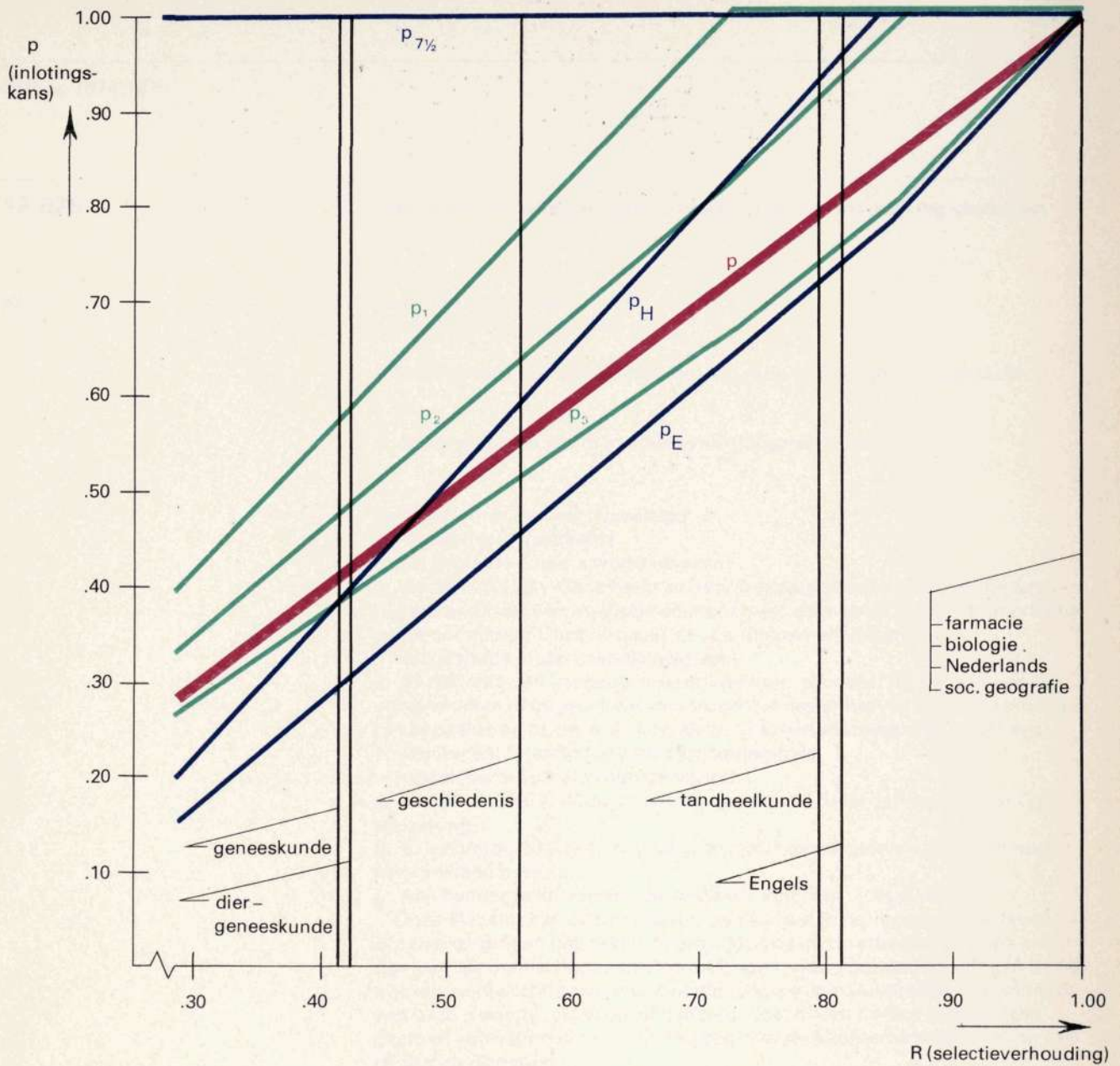
N.B. De notatie $E \geq 8$, enz., is verklaard voorafgaand aan tabel 6.

Tenslotte is in *figuur 1* grafisch weergegeven welke inlotingskansen voor verschillende categorieën resulteren bij de toelatingsstelsels II, III en IV afhankelijk van de 'selectieverhouding'. De selectieverhouding (aangeduid als R) wordt hier gedefinieerd als de verhouding tussen

- het totaal aantal beschikbare plaatsen, verminderd met het aantal plaatsen dat is toegewezen aan bevoegde gegadigden die rechtstreeks, doch niet wegens '7¹/₂ of hoger' zijn toegelaten, en
- het totaal bevoegde gegadigden, verminderd met het aantal bevoegde gegadigden dat rechtstreeks doch niet wegens '7¹/₂ of hoger' is toegelaten.

Het verloop van de inlotingskansen als functie van de selectieverhouding is afhankelijk van de verdeling van cijfers over de verschillende cijfergroepen en van het gedeelte van de gegadigden dat als 'herhaler' aangemerkt wordt. In *figuur 1* is voor deze parameters een gemiddelde waarde (gemiddeld over de betrokken studierichtingen) aangenomen. Indien hiervoor andere waarden aangenomen worden, is de invloed op het verloop van de inlotingskansen overigens gering.

Figuur 1 Inlotingskans bij drie toelatingsstelsels, afhankelijk van de selectieverhouding

Verklaring:

- stelsel II (gemengd stelsel)
- stelsel III (gewogen loting)
- stelsel IV (integrale loting)

- $p_{7\frac{1}{2}}$ = inlotingskans voor de groep met cijfer 7½ of hoger
- p_E = inlotingskans voor (overige) 'eerste-aanmelders'
- p_H = inlotingskans voor 'herhalers'
- p_1 = inlotingskans voor de groep met cijfer 8 of hoger
- p_2 = inlotingskans voor de groep met cijfer 7 of hoger doch lager dan 8
- p_3 = inlotingskans voor de groep met cijfer lager dan 7
- p = inlotingskans

